

Nye bærkulturer vækker interesse

Forskerne i Årslev nytænker produktionen af industribær med optimeringstiltag som nye bærarter, beskæringsmetoder samt grøngødsning kombineret med ukrudtsbekæmpelse

✍ Annemarie Bisgaard

Dansk produktion af industribær er stadig presset af en stigende udenlandsk produktion og lave afregningspriser. For at afprøve en række nye tiltag, der kan optimere og nytænke produktionen, så den kan blive både rationel og bæredygtig, blev projekt Danbær sat i søen i 2015.

Den 13. juni var der inviteret til Åbent Hus i projektet på AU i Årslev. En snes deltagere var med på markvandring og hørte forskerne fortælle om nye bærkul-

turer, grøngødsning i solbær og intensiv produktion i surkirsebær. Projektet afsluttes i år.

Nye bærkulturer

I projektet afprøves godt en halv snes nye bærarter og knapt 30 sorter til maskinhøst i en testmark, der blev plantet i 2016. Her observerer forskerne blandt andet dyrkningsegenskaber, robusthed, bærsetning, sygdomme og skadedyr. De fleste planter er i år skadet af forårsfrosten, så udbyttet er meget begrænset. En af de arter, der har klaret sig trods frosten, er saskatoon.

Konsulent Hanne Lindhard fortalte om de nye bærkulturer i projektet Danbær, her ved saskatoon sorten Northline. Buskene har sat mange bær i år trods forårsfrosten. Bærrene, der er på størrelse med rønnebær, kan høstes med maskine.

- Saskatoon, der også kaldes for bærmispel, *Amelanchier alnifolia*, dyrkes i Canada. Vi afprøver to sorter, og sorten Northline ser ud til at have den bedste vækst, og i 2018 også det bedste udbytte, knapt et halvt kilo pr. busk. Bærrene, der er på størrelse med rønnebær, modner ensartet, og buskene er egnet til maskinhøst, fortalte Hanne Lindhard og nævnte, at netdækning er nødvendig af hensyn til fugle.

*Gojibær, *Lycium chinensis*, er et sundt bær. Planten vokser kraftig og blomstrer over en lang periode. Bærrene modner i november, men er ifølge konsulenterne Helle Mathiasen, t.v., og Hanne Lindhard, HortiAdvice, endnu ikke tilladt at dyrke til fødevarer i Danmark.*

Seniorforsker Karen Koefoed Petersen fortalte om optimering af gødningstilførsel kombineret med ukrudtsbekæmpelse i økologisk dyrkede solbær. Gødningen kan komme fra rødgløve eller kompostet hønsegødning.

Seniorforsker Jørn Nygaard Sørensen's erfaringer fra grøngødningsforsøg i grønsager er anvendt på forsøg i solbær.

En anden art, der har fået meget omtale, er hascap, *Lonicera caerulea*. Canadierne tog dyrkningen op, og nu er hascap også godt på vej i Europa, blandt andet i Polen. Blomsterne blev i år skadet af frosten og sætter derfor stort set ikke bær. Det er en nem og sund busk at dyrke. Ifølge Ole Pedersen, Planteskolen Vester Skovgaard, der også var med til Åbent Hus, kommer der hele tiden nye sorter på markedet, og der er et stort potentiale i at finde den rigtige sort.

Grøngødning i solbær

En anden del af Danbær-projektet er et forsøg i solbær, hvor gødningstilførsel kombineres med ukrudtsbekæmpelse. - I en hel mark med lucerne eller rød-kløver har vi erfaret, at vi i gode år kan samle op til 500 kg kvælstof pr. hektar. Hvis vi overfører det til en solbærmark

med for eksempel kløver på 60 procent af arealet, skulle vi i teorien kunne opsamle cirka 300 kg kvælstof, fortalte seniorforsker Jørn Nygaard Sørensen, der har erfaringer fra forsøg med grøngødsning i grønsagsafgrøder.

- Men sådan er det ikke helt gået i praksis. I solbærforsøget har vi opsamlet mellem 48 og 93 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Det er en rimelig pæn mængde kvælstof til den kultur, og man kan eventuelt supplere med andre typer gødning, for eksempel mobil grøngødning, sagde seniorforsker Karen Koefoed Petersen og nævnte, at mængden af tilgængeligt kvælstof i de øverste 25 cm af jorden ikke ser ud til at være signifikant påvirket af behandlingerne: Altså, om grøngødnin-gen indarbejdes, om der anvendes rød-kløver eller komposteret hønsegødning, eller om ukrudtsbekæmpelsen sker med buskrydder eller med rotorharve, hvorved ukrudtet indarbejdes i jorden.

Forskerne har også erfaret, at rød-kløver ikke er så kørefast som forventet. Rød-kløver er en relativt åben kultur lige ef-

ter slet, og det betyder, at græsset med tiden tager over. Hvidkløver, som potentielt producerer lidt mindre kvælstof end rød-kløver, er formentlig mere kørefast. Der findes sorter, som ikke får udløbere, og som dermed spredes langsommere til buskrækken.

Intensiv surkirsebæravl

En mere intensiv dyrkning af surkirsebær med højere plantetæthed kan potentielt øge udbyttet, og samtidig kan høst med portalhøster potentielt reducere udgifterne til høst. Det laver seniorforsker Martin Jensen forsøg med som en del af Danbær projektet i både et nyetableret forsøg og i en tætplantning etableret i 2009. Forsøget og de første resultater er omtalt nærmere i en artikel i Gartner Tidende nr. 8, 2019. ■

Seniorforsker Martin Jensen udfører forsøg med konvertering af ældre surkirsebærtræer, der maskinbeskæres, så de kan høstes med en portalhøster. Træerne blev høstet første gang i 2018.

Hascap, honningbær, majbær, blåfrugtet gedebled - kært barn har mange navne. Et sundt bær, rigt på anthocyanin og med et højt indhold af vitamin A og C.

Nye bærkulturer i Danbær

Nye arter

Mirabel
Buskkirsebær
Saskatoon
Gojibær
Sølvblad
Kirsebærkornel
Hascap
Jostabær

Nye sorter af følgende arter

Blåbær
Stikkelsbær
Solbær
Ribes